

papíru a víček, charitativních sbírek, orientačního běhu, výletu do zoo, burzy knih a dalších.

Kromě organizace uvedených aktivit se žákům některých škol podařilo prosadit také určité konkrétní změny. Mezi dosaženými úspěchy lze jmenovat např. rozhodování o nákupu školních pomůcek a sportovních potřeb či o využití peněz získaných sběrem papíru k nákupu relaxačních vaků na chodby školy. Žáci v těchto případech mohli určit, na jakou charitativní činnost budou věnovány výtěžky z prodeje vyrobených předmětů nebo ze sběru, svými náměty a připomínkami pomáhali zlepšit školní prostředí a vzájemné soužití (např. podíl na tvorbě žakovského kodexu, zlepšení chování žáků a vztahů mezi nimi). Podávali podněty také ke školnímu stravování.

Žáci ve školách s úspěšně fungujícími parlamenty přenášeli informace mezi všemi třídami a napomáhali spolupráci mezi jednotlivými ročníky. Podíleli se také na prezentaci školy na veřejnosti a aktivně se zapojovali do života obce (např. z podnětu žáků vznikla pumpracovní dráha). Některé žakovské parlamenty spolupracovaly s dětským/žakovským parlamentem města (školy zde měly své zástupce) a se žakovskými parlamenty jiných škol, se kterými organizovaly společné akce a soutěže.

V některých navštívených školách se žáci zapojovali do chodu školy také formou školních časopisů či školního rozhlasu, v kterém informovali spolužáky mj. také o aktivitách školního parlamentu. V některých školách měla participace žáků formu ekotýmu¹³, jehož činnost je zaměřena zejména na environmentální témata. Podobně jako žakovské parlamenty, i ekotýmy se skládají ze zástupců žáků, pravidelně se scházejí a řeší např. problematiku fyzického prostředí školy, plánují a organizují environmentálně zaměřené projekty, akce a soutěže apod.

Několik nově vzniklých parlamentů mělo za sebou pouze krátké působení a teprve hledalo způsoby a pravidla pro své fungování. Přesto i tyto parlamenty již dosáhly svých prvních úspěchů.

Fungování žakovských parlamentů ve 25 středních školách navštívených při prezenční inspekční činnosti bylo rovněž hodnoceno spíše pozitivně. Žáci v případě aktivních parlamentů projednávali s vedením školy své podněty zejména k chodu školy či školnímu stravování, podávali návrhy na zlepšení zázemí žáků ve škole, poskytovali zpětnou vazbu k výuce a podíleli se na organizaci mimoškolních aktivit. Předkládané náměty vedení školy vyhodnocovalo, vhodně na ně reagovalo a podporovalo žáky v jejich iniciativě. Z podnětu žáků byly v některých školách např. zřízeny odpočinkové prostory, došlo ke změně vah některých známek, byla zavedena certifikace v oboru informačních technologií, byly zpřístupněny prostory učebny informatiky i mimo výuku. V několika případech byly požadavky žáků zohledněny např. také ve skladbě zkoušek profilové části maturitní zkoušky.

2.2

Hodnocení participace žáků v navštívených školách

Ačkoliv byla tematická inspekční činnost zaměřena především na problematiku žakovských parlamentů, je možné z dostupných údajů v navštívených školách¹⁴ posoudit také zapojení žáků do fungování školy obecně (podíl na tvorbě pravidel školy), úroveň školního klimatu a další aspekty, které se vztahují k podpoře demokratických hodnot a občanských dovedností žáků.

Podle zjištění České školní inspekce jsou kromě vedení školy do tvorby pravidel zapojeni nejčastěji také učitelé (92,4 %) a školská rada (51,1 %), žáci se na tvorbě pravidel školy podílejí v necelých dvou pětinach základních škol (37,2 %). Dále bylo analyzováno, zda se

13 Ve školách zapojených do projektu Ekoškola organizovaného neziskovou organizací Tereza.

14 Jde o všechny školy navštívené při komplexní inspekční činnosti v průběhu září 2016 až dubna 2017, o nichž je dostupná informace o existenci žakovského parlamentu – 460 základních a 133 středních škol.

